

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
Кж1 10/2018
21.03.2018. године
Београд

ВИШИ СУД
У БЕОГРАДУ

28-03-2018

ПРИМЉЕНО

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Здравке Ђурђевић, Драгољуба Албијанића, Гордане Петковић и Весне Петровић, чланова већа, уз учешће судијског помоћника Ане Милошевић, записничара, у кривичном предмету **окривљеног Југослава Петрушића и др**, због кривичног дела шпијунажа из члана 128 став 3 у вези члана 139 став 3 у вези става 2 КЗ СРЈ, одлучујући о жалби Вишег јавног тужилаштва у Београду, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду К.бр.3984/10 од 16.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 21. марта 2018. године, у одсуству уредно обавештеног јавног тужиоца Апелационог јавног тужилаштва у Београду и окривљеног Југослава Петрушића, те у присуству окривљеног Слободана Орашанина и његовог браниоца, адвоката Ненада Вукасовића, окривљеног Милорада Пелемиша и његовог браниоца, адвоката Александра Зарића, браниоца окривљеног Радета Петровића, адвоката мр Веселина Церовића, браниоца окривљеног Југослава Петрушића, адвоката Горана Врачара, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба Вишег јавног тужилаштва у Београду, а пресуда Вишег суда у Београду К.бр.3984/10 од 16.06.2017. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К.бр.3984/10 од 16.06.2017. године, на основу чл. 423 став 1 тачка 2 ЗКП, под I ослобођени су од оптужбе окривљени Југослав Петрушић, Милорад Пелемиш, Слободан Орашанин, Бранко Влачо и Раде Петровић, да су извршили кривично дело шпијунажа из члана 128 став 3 у вези члана 139 став 3 у вези става 2 КЗ СРЈ, а под II, према окривљеном Милораду Пелемишу одбијена је оптужба да је извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348 став 2 у вези става 1 КЗ, док је

под III према окр. Слободану Орашанину одбијена оптужба да је извршио кривично дело неовлашћено држање ватреног оружја и муниције из члана 33 став 2 у вези става 1 Закона о оружју и муницији РС.

Пресудом је одлучено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Против ове пресуде благовремену жалбу изјавило је Више јавно тужилаштво у Београду, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, са предлогом да Апелациони суд у Београду уважи жалбу јавног тужиоца и преиначи првостепену пресуду, те окривљене огласи кривима за кривична дела која су им стављена на терет и осуди на казне по закону.

На ову жалбу одговоре су изјавили:

-окривљени Југослав Петрушић, бранилац окривљеног Југослава Петрушића, адвокат Горан Врачар, бранилац окривљеног Милорада Пелемиша, адвокат Александар Зарић, бранилац окривљеног Радета Петровића, адвокат мр Веселин Церовић, бранилац окривљеног Влачо Бранка, адвокат Мирјана Пулетић и бранилац окривљеног Слободана Орашанина, адвокат Ненад Вукасовић са предлогом да Апелациони суд у Београду одбије жалбу Вишег јавног тужилаштва у Београду и потврди првостепену пресуду.

Јавни тужилац Апелационог јавног тужилаштва у Београду је у свом поднеску Ктж.бр.8/18 од 18.01.2018. године предложио да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу Вишег јавног тужилаштва у Београду и преиначи првостепену пресуду у оквиру основа, дела и правца побијања истакнутих у жалби.

Апелациони суд у Београду одржао је седницу већа, у одсуству уредно обавештеног јавног тужиоца Апелационог јавног тужилаштва у Београду и окривљеног Југослава Петрушића, а у присуству окривљеног Слободана Орашанина и његовог браниоца, адвоката Ненада Вукасовића, окривљеног Милорада Пелемиша и његовог браниоца, адвоката Александра Зарића, браниоца окривљеног Радета Петровића, адвоката мр Веселина Церовића те браниоца окривљеног Југослава Петрушића, адвоката Горана Врачара, на којој је размотрио списе заједно с побијаном пресудом, коју је испитао у оквиру основа, дела и правца побијања истакнутих у жалби, у складу са одредбом члана 451 став 1 ЗКП-а, па је након оцене жалбених навода и предлога, те навода одбранс на седници већа, а имајући у виду и предлог јавног тужиоца Апелационог јавног тужилаштва у Београду у цитираном поднеску, и наводе из одговора на жалбу, нашао:

жалба је неоснована.

Неосновано се, по оцени Апелационог суда у Београду, жалбом јавног тужиоца

првостепена пресуда побија наводима да је првостепени суд починио битну повреду одредаба кривичног поступка јер о битним чињеницама нема разлога, као и да је повредио кривични закон када је извршио квалификацију кривичних дела, закључујући да се у радњама оптуженог Милорада Пелемиша стичу обележја кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348 став 2 у вези става 1 КЗ, односно у радњама окривљеног Слободана Орашанина обележја кривичног дела неовлашћено држање ватреног оружја и муниције из члана 33 став 2 у вези става 1 Закона о оружју и муницији РС. Наиме, образлажући ове жалбене наводе, заменик јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, супротно стању у списима и садржини диспозитива оптужног акта Окружног јавног тужилаштва у Београду Кт.бр.640/99 од 04. маја 2000. године, наводи да је оптужником окривљеном Милораду Пелемишу стављено на терет држање *веће количине* експлозивних материја велике разорне моћи, у даљем тексту наводећи да је оптуженом Пелемишу стављено на терет извршење кривичног дела које *подразумева већу количину* распрскавајућег експлозивног оружја – бомби, као и да је оптуженом Слободану Орашанину такође на терет стављено неовлашћено држање *веће количине* оружја и муниције, за коју радњу извршења кривичног дела је најповољнији закон по оптуженом представљао Кривични закон (“Сл.гл.” 85/2005, 88/2005 и 72/09), са запрећеном казном од једне до осам година, у ком случају би застарелост кривичног гоњења наступила 10. новембра 2019. године.

Међутим, како диспозитив оптужнице не садржи квалификаторну околност “већа количина” оружја и муниције, (што је нужно да би се остварила обележја тежег облика кривичног дела), већ ту одредницу садрже само жалбени наводи јавног тужиоца, те како суд није везан правном квалификацијом датом од стране јавне тужбе, а како и тужилац у жалби наводи да се закон у овој области више пута мењао, правилно је првостепени суд управо сходно опису радње која је окривљенима Пелемишу и Орашанину стављена на терет оптужним актом Окружног јавног тужилаштва, закључио да из описа радње извршења кривичног дела које је стављено на терет окривљеном Милораду Пелемишу произлазе обележја кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348 став 2 у вези става 1 важећег КЗ-а, као најблажег по окривљеном, према којим одредбама је за ово кривично дело запрећена казна затвора од шест месеци до пет година, из ког разлога је првостепени суд правилно и одбио оптужбу према оптуженом Пелемишу, услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења, те сходно овоме, није ни ценио доказе и наводе одбране окривљеног у погледу задуживања овог оружја. Такође је правилно првостепени суд, из истих разлога, нашао да је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења у односу на окривљеног Слободана Орашанина и према њему одбио оптужбу да је извршио кривично дело неовлашћено држање ватреног оружја и муниције из члана 33 став 2 у вези става 1 Закона о оружју и муницији Републике Србије, као најблажег закона, који је важио у време извршења кривичног дела и који је прописивао казну затвора у трајању од једне до пет година за ово кривично дело.

Побијајући правилност утврђеног чињеничног стања у погледу кривичног дела

шпијунажа из члана 128 став 3 у вези члана 139 став 3 у вези става 2 КЗ СРЈ, јавни тужилац наводи да је првостепени суд погрешно закључио да нема доказа да су оптужени извршили ово кривично дело јер је за постојање тог дела довољно да неко ступи у страну обавештајну службу, коју чињеницу оптужени Југослав Петрушић није спорио, док се из изјава свих оптужених може утврдити да су они били упознати с том чињеницом, као и с чињеницом да ће ступањем под команду оптуженог Петрушића ступити и у страну обавештајну службу, за шта им је унапред и био обећан новац, а касније и исплаћиван, у прилог којих тврдњи тужилац наводи исказе сведока С. [REDACTED] и Др. [REDACTED] Те. [REDACTED], као и наводе оптужених који нису спорили да им је било познато да је оптужени Петрушић ступио у страну службу, али су се ипак ставили под његову команду, отишавши с њим у регрутни центар у Нишу, за шта су и добијали новчану накнаду. У својој жалби тужилац указује и да изведени докази и чињеница да оптужени нису имали значајнијих борбених дејстава указују на обавештајну делатност, која им се иначе не ставља на терет оптужним актом.

Супротно наведеним жалбеним наводима, по оцени овог суда, првостепени суд је у потпуности и правилно утврдио чињенично стање, и то како правилном оценом одбрана оптужених, тако и оценом свих изведених доказа – како исказа сведока, тако и прикупљених материјалних доказа током овог кривичног поступка. Наиме, првостепени суд правилно утврђује да су окривљени након регрутовања од стране надлежног органа Војске Југославије били припадници Војске Југославије, да су по одлуци надлежних органа Војске Југославије били упућени на територију Косова и Метохије, након што су евидентирани у Регрутном центру Гроцка, потом упућени у Ниш, а потом на територију Косова и Метохије и распоређени у реону Дечана, у чети Војне полиције у оквиру 125. Моторизоване бригаде, те да није изведен ниједан доказ који би потврдио наводе оптужнице да су оптужени Пелемиш, Орашанин, Влачо и Петровић ступили у француску обавештајну службу за време ратног стања, као и да су се почетком априла 1999. године ставили под команду окривљеног Југослава Петрушића (који је иначе био мајор ВЈ у време ратног стања) за новац и да су се као припадници француске обавештајне службе, заједно са првоокривљеним Петрушићем, средином априла 1999. године, као добровољци укључили у састав јединица Војске Југославије, у прилог ком правилном закључку првостепени суд наводи нарочито исказе припадника Службе војне и цивилне безбедности, сведока М. [REDACTED] С. [REDACTED] начелника безбедности Приштинског корпуса Војске Југославије, сведока С. [REDACTED] Ђ. [REDACTED] његовог заменика, сведока А. [REDACTED] С. [REDACTED] начелника безбедности 125. Моторизоване бригаде Војске Југославије, сведока И. [REDACTED] Ђ. [REDACTED], Д. [REDACTED] Л. [REDACTED] Н. [REDACTED] Ф. [REDACTED], М. [REDACTED] Б. [REDACTED] Н. [REDACTED] Ба. [REDACTED], З. [REDACTED] М. [REDACTED] Г. [REDACTED] Ж. [REDACTED], Ми. [REDACTED] Ма. [REDACTED], а нарочито сведока Г. [REDACTED] М. [REDACTED] будући да ниједан од ових сведока не терети окривљене за наведено кривично дело. Такође, чињеницу да је окривљени Југослав Петрушић имао држављанство Србије и Француске не спори ни тужилац, као ни чињеницу да је окривљени Југослав Петрушић знатно раније у односу на инкриминисани период ступио у ту службу, о чему говори велики број сведока и сам окривљени, као и да је он, као припадник те службе, упознао безбедносне службе СРЈ, како војне, тако и цивилне, са том чињеницом, још средином '90.-их година, те да је био одмах регистрован код надлежних служби безбедности као

припадник стране службе и да је са њим остварен контакт и сарадња током низа година, која није ишла на штету интереса СРЈ, већ напротив, сарадња је била драгоцену са становишта интереса државе СРЈ, о чему су се детаљно изјашњавали сведоци и службе војне и државне безбедности, те о његовој делатности у корист Државе СРЈ, у ком делу је правилно првостепени суд његову одбрану оценио поткрепљеном исказима саслушаних сведока, те и по оцени овог суда, оптужени Петрушић није ступио *за време ратног стања*, што представља квалификаторну околност, у француску обавештајну службу, нити је та служба страна за лице које је *француски држављанин*. И по оцени овог суда, наводи садржани у дописима Службе ресора државне безбедности од 17.4.2000 године, Војне безбедносне агенције бр. 5392-2 и СМПП-а бр.209 од 14.4.2000.године да окривљеном Петрушићу никада није дата сагласност за ступање у француску обавештајну службу су без утицаја на правилност закључивања првостепеног суда.

Такође, првостепени суд правилно утврђује да не постоји разлика у исплатама које су примали војници вода у чијем саставу су били окривљени, у односу на пријем новчаних износа између окривљених, за које Тужилаштво сматра да су се ставили под команду окривљеног Петрушића за новац. Правилно првостепени суд оцењује и да ни искази сведока Станка Савановића и Тешић Драгана, за које тужилац у својој жалби наводи да сведоче у прилог оптужбе, не представљају доказе који би потврдили наводе оптужбе да су окривљени Пелемиш, Орашанин, Влачо и Петровић ступили у француску обавештајну службу за време ратног стања и ставили се под команду окривљеног Петрушића као припадника стране службе за новац, јер сведок Тешић није ни био на Косову и Метохији за време ратног стања, док је исказ сведока Савановића компромитован, а како се то наводи на страни 266 ожалбене пресуде, писменим доказима – извештајима из листа “Вечерње новости” и “Глас” од 03. и 04.07.2003. године, самим исказом сведока Савановића, чињеницом да су ова два сведока непосредно пре саслушања били у тродневном полицијском притвору, потом у изнајмљеном стану, а посебно исказом сведока Горана Магића о сазнањима везаним за чињенице од утицаја на утврђивање релевантних околности кривичног дела које је окривљенима стављено на терет, као и садржином образложења решења војног тужиоца при команди Прве армије од 15.06.1999. године, у кривичном предмету против Југослава Петрушића и Слободана Орашанина, о укидању притвора, у коме се наводи да из исказа окривљеног Орашанина, а у недостатку других доказа, не стоји основана сумња да је окривљени учинио кривично дело шпијунажа из члана 128 став 1 у вези члана 139 став 3 КЗ СРЈ или неко друго кривично дело, те је донето решење о одбачају кривичне пријаве.

Насоновано се жалбом јавног тужиоца побија првостепена пресуда наводима да је суд повредио кривични закон одлучивши да издвоји записнике о саслушању окривљених Орашанина, Пелемиша, Влача и Петровића пред истражним судијом од 14. новембра 1999. године, будући да је о томе већ одлучивано у решењима првостепеног суда и Апелационог суда у Београду, током 2012. године, када је имао у виду и Устав и Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, те да суд није могао поново да одлучује о ономе што је већ расправљено у правоснажно окончаном

поступку. Наиме, Апелациони суд указује да решење донето поводом предлога за издвајање доказа не стиче материјално-правну снагу, те да суд може поново одлучивати о томе да ли се судска одлука може заснивати на одређеним доказима, а у конкретном случају записницима о саслушању окривљених пред истражним судијом Окружног суда у Београду од дана 14.11.1999. године, те је правилан закључак првостепеног суда, дат на страни 267 ожалбене пресуде, да су ови записници неподобни да би се на њима могла засновати одлука суда и да су прибављени супротно члану 9 и 16 ЗКП-а, Уставу Републике Србије и члану 5 и 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Наиме, правилно првостепени суд закључује да је временски период од тренутка хапшења до тренутка извођења пред истражног судију био дужи него онај који је био прописан важећим ЗКП-ом, да окривљенима нису били одмах саопштени разлози за хапшење и оптужбе, да нису без одлагања изведени пред судију, да им није остављено довољно времена за припремање одбране, да су сви дали одбрану без браниоца, да ниједан од окривљених није присуствовао претресању стана, иако је било могућности да се обезбеди њихово присуство, да су пет дана боравили у специфичним условима, о чему сведоче окривљени, описујући претње упућиване члановима породица и принуду којом се утицало на њихову слободу воље, да нису били смештени у официјалној притворској јединици, а чему у прилог говоре и искази сведока оптужбе Тешића и Савановића, у погледу места где су се они налазили три дана пре извођења пред истражног судију Окружног суда у Београду.

Како изјављеном жалбом није доведена у питање правилност закључка првостепеног суда да нема доказа да су окривљени извршили предметно кривично дело, то је правилно првостепени суд применом одредбе члана 423 став 1 тачка 2 ЗКП-а окривљене ослободио од оптужбе да су извршили кривично дело шпијунаже из члана 128 став 3 у вези члана 139 став 3 у вези става 2 КЗ СРЈ.

Са изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је на основу члана 457 ЗКП донео одлуку као у изреци пресуде.

Записничар
Ана Милошевић, с.р.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Татјана Вуковић, с.р.

